

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quomodo in veritate non stetit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

venit Deum nisi superbirent, & similitudinem Dei miserabiliter appetissent: ad quam pericenturi essent sine corporis morte. si sub Deo suo viventes, preceptum quod acceperant custodissent: ut qui posse non mori acceperant in natura, non posse mori consequerentur in gloria: & ibi accepturi essent premium non posse peccare si hic eorum meritum fuisset; peccata non luisse. Non igitur a creatore suo in creaturam divinitatis affectatione collapsos moveret aperta concupiscentia, nisi eos ante corrupisset occulta superbia: nec eis ante serpentem diaboli propinaret tam ferale consilium, nisi prius eorum deprehenderet appetitum. Si, inquit, gustaveritis de ligno scientiae boni & mali, aperientur oculi vestri & eritis sicut Dii, scilicet entes bonum & malum.

Quocirca mendace calumniandi libidine accusat Bellarminum Pareus, quasi patres illas vellisset. Non est enim vellicare, verba eorum alioqui dubia, adducere, & ostendere ex eisdem patribus, mentem loquentium esse bonam; ideoque in verbis bonum sensum esse. De Augustino, in defensione Bellarmini suo loco dixi.

§. 2. Suum Deum ab homicidio diaboli non magis Calvinista quam ipsum Satanam defendere possunt. Nam homicidium illud Deum decrevisse Pareus ait, aliorum vero maior est scitities, nam Deum sua omnipotentia homicidij causam esse contendunt. Idolum enim Calvinistarum, ut ipsi docent, gloriæ suæ scelera, & pœnas miserorum impendit.

QVÆSTIO III.

Quomodo in veritate non stetii?

§. 1. Chrysostomus de ipsius etiam diaboli lapsu, non de fiane tantum qua hominem circumvenit accipi posse docet. Nam ἐν τῷ ἀληθεῖ, interpretatus est. ἐν τῷ ὁρθῷ βίῳ. In veritate recta. ita Iudæ 6. dicitur non servasse principatum suum; nam & Satan in iustitiâ acque integritate creatus est. Recentiores veritatem veritum fidelitatem, idque indicari voce Hebraea אֱלֹהִים arbitrantur. Desit ille quidem Deo fidelis esse, sed hoc loco plus aliquid significatur; nempe tota Angelorum in demones commutatio, defectio & Apostasia, mendacium quo Eam decepit. Item. l. 5. cap. 22. & 23. de demone mentiente interpretatur. Mendacium itaque loquitur ex propriis, non enim auctor mendaciorum Deus est. Sed ipse diabolus est pater mendacii. Non significat patrem diaboli mendacem esse, ut Zvinglius interpretatur. Ein Unger vnd all sein Geschlecht. Id quod etiam Nonnus putavit.

Ἰδοὺ τὸν ἀληθῆ, ὁ Θεὸς, ἰδοὺ τὸν ἀδελφὸν ἐν ἀληθείᾳ. Mendax ipse, mendace ex genitore.

VERSUS 45. 46. & 47.

Ego autem quia veritatem dico, non creditis mihi. Quis ex vobis arguet me de peccato? Si veritatem dico, quare vos non creditis mihi? Qui ex Deo est, verba Dei audit. Propterea vos non auditis, quia ex Deo non estis.

QVÆSTIO I.

Cur non credant Christo Iudæi?

§. 1. Ingenio esse depravatissimo demonstrat, ad Deo ad mētendum prompto, alieno a veritate

ut idcirco non credant, quia verâ Christus dicit. Nam veritas nova, inassuetaque ad aures infidelium accidit, easque percellit tale ingenium; Reg. 22. 8. in tege impio cernitur. Nonnus habet:

ἰδοὺ αὐτὸς ἀληθῆ, ὁ Θεὸς, ἰδοὺ τὸν ἀδελφὸν ἐν ἀληθείᾳ.

Vobis ipse dixi, & non creditis mihi. Id vero mihi in illis excusari potest, quod personam ex offi sint, in qua nullum delictum deprehenderunt: quem accusare non possunt.

§. 2. Bucerus hæreses suas eodem modo nobis approbare conatur. Notandum esse ait, suam, & suorum doctrinam cum reprehendi & culpari non possit, non tamen fidem eperire. Grauterque ut & Bullingerus accusat eos qui suis non credunt.

Respondeo ridiculam esse ratiocinationem. Veritatem prædicanti credendum est, at nos clare, discreteque negamus vera esse, quæ Bucerus prædicavit. Simpliciter dicimus non esse veram doctrinam aduersariorum, & per singula dogmata probamus: nec Bucerus ipse id negare potuit, ut qui toties eam mutavit, novus inter Lutheranos & Zvinglianos coherens. Doctrinæ aduersariorum omnia obstant. Neque enim vera est, & novitate, schismate, varietate sibi fidem derogat. Falsitas eius multis veterum, multis recentiorum concionibus & scriptis ostensa est. Nec ab aduersariis probata est. Affirmanti autem incumbit probatio.

VERSUS 48. & 49.

Responderunt ergo Iudæi, & dixerunt ei, Nonne bene dicimus nos, quia Samaritanus es tu, & demonium habes? Respondit Iesus, Ego demonium non habeo: sed honorifico patrem meum; & vos in honorastis me.

QVÆSTIO I.

Quid sit ex Deo esse?

§. 1. Duplex interpretatio. 1. Electum esse, regeneratum esse. Posterior est vera. Nam qui regeneratus est, audit, qui reprobus est, etiam sæpe audit, licet non perseveret: & qui electus est, antequam gratiam adoptionis acceperit, non audit. Qui igitur electus est, & iustificatus audit, & si aliquando a iustitiâ recedat, non tamen morietur, quin ante audiat, & conuertatur. Horribile potro signum reprobationis est, contemptus verbi Dei: sicuti è contrario electionis, amor divinum eloquiorum.

Regenerati audiunt.

Damnationis tesseram Iudæi producunt, cum dicunt Nonne bene dicimus quia Samaritanus es, & demonium habes? Samaritanum ob legis neglectum appellant, reprehensionem conuitio pensantes. Demonium habere calumniantur, quod cogitationes eorum notit. Quod gloriam Dei in se transferre videretur. Verè Chrysostomus ὁ ἰσχυρὸν τὸ μακάριον δὸναι τὰς τῶν δεινῶν αἰσῶν τῶν τοῦ. Quod sublime est, apud valde insensatos furor videtur.

§. 2. Mansuete calumniatoribus responder. Ego demonium non habeo; Sed ut Augustinus, vitam dono. Non enim meam gloriam quero, sed Dei; suam gloriam diabolus quatit.

VERSUS